

Moguće je uključiti bikove jednog ili više centara za umjetno osjemenjivanje koji distribuiraju sjeme, uz navođenje minimalnog udjela genomskih bikova (npr. 50%).

Dostava rezultata

Rezultati izračuna dostupni su u obliku izvještaja:

- Kratki izvještaj uključuje za svaku kravu i junicu iz stada preporuku do pet bikova, s kratkim prikazom najvažnijih vrijednosti.
- Dugi izvještaj također uključuje preporuku do pet bikova za pojedino žensko grlo, prikazuje izračunate pedigree indekse buduće teladi, a namijenjen je uzgajivačima koji žele biti aktivnije uključeni u provedbu uzgojnog programa (npr. simentalaska stada uključena u program genomske selekcije).
- Izvještaj u .xlsx obliku prilagođen je za velika stada (>100 krava).

Dostava rezultata obavlja se putem elektroničke pošte ili u područnom uredu HAPIH-a.

HAPIH

HRVATSKA AGENCIJA
ZA POLJOPRIVREDU I HRANU
CENTAR ZA STOČARSTVO

Vinkovačka cesta 63c, 31 000 Osijek
www.hapih.hr, e-mail: govedarstvo@hapih.hr

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

PLANSKO SPARIVANJE GOVEDA

IZRADA PLANA OSJEMENJIVANJA PUTEM
NEPRISTRANOG RAČUNALNOG MODELA

Plansko sparivanje

Plansko sparivanje goveda putem nepristranog računalnog modela predstavlja novu uslugu Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH). Kao jedna od najvažnijih metoda unapređenja uzgoja u govedarstvu vrlo je korišten alat u najrazvijenijim svjetskim uzgojima. Uključuje planski odabir bika za pojedinu kravu ili junicu, kako bi se dobili genetski superiorniji potomci.

Osnovu izračuna predstavljaju uzgojne vrijednosti roditelja (mliječnost, meso, vanjština i fitnes), rodoslovlje i genetske karakteristike.

Usluga je za uzgajivače besplatna, a izračun je moguće napraviti do tri puta godišnje.

Glavne značajke su:

- kontrolirani i brži genetski napredak,
- uvažavanje komparativnih prednosti roditelja (pojednostavljeno rečeno npr. na kravu sa slabim nogama ide bik koji daje dobre noge ili za junicu čija majka ima slabu proizvodnju mlijeka odabire se bik koji popravlja tu osobinu),
- jednostavno i učinkovito eliminiranje uzgoja u srodstvu,
- izbjegavanje sparivanja krave i bika koje u pedigreu imaju iste genetske defekte,
- ravnomjerno korištenje najboljih bikova itd.

Računalni program prikladan je za korištenje u stadima simentalke, holstein i smeđe pasmine, što predstavlja 90% populacije krava u Hrvatskoj.

U izračun su uključeni bikovi preporučeni od Središnjeg saveza udruga hrvatskih uzgajivača simentalnog goveda (HUSIM) i Saveza udruga hrvatskih uzgajivača Holstein goveda (SUHUH), a za smeđu pasminu prema zahtjevu uzgajivača. Preporuke bikova mogu se pronaći u zadnjem broju časopisa Uzgoj goveda.

Zaprimanje zahtjeva

Zaprimanje zahtjeva za izradom plana osjemenjivanja obavlja se u područnim uredima HAPIH-a ili na e-mail adresu govedarstvo@hapih.hr

Uzgajivač može zahtjev popuniti samostalno ili uz pomoć djelatnika područnog ureda HAPIH-a.

Uzgojni ciljevi

Uzgajivač određuje uzgojne ciljeve za svoje stado, pri čemu odabire samo jedan cilj prema pasmini.

Uzgojni ciljevi u simentalskoj pasmini:

- mlijeko i meso, vanjština i mliječnost, mliječnost, fitnes, vanjština

Uzgojni ciljevi u holstein pasmini:

- vanjština i mliječnost, mliječnost, fitnes, vanjština

Računalni model uvažava komparativne prednosti budućih roditelja, pri čemu uzgajivač može odrediti prioritetna svojstva za izračun. Izračun uključuje sve krave i junice u stadu starije od 12 mjeseci.

Odabir bikova za umjetno osjemenjivanje

U izračun se uključuju bikovi preporučeni od strane središnjih uzgajivačkih saveza u časopisu Uzgoj goveda, a čije korištenje je sukladno odredbama uzgojnog programa.